" א ב מיי' פכ"ז מהלי שבת הלי ח: יא ג מיי' שם הלכה ה: ב ד ה טוש"ע א"ח סי' תה

רבינו חננאל

היה מודד ובא וכלתה מידתו בחצי העיר מותר לטלטל בכל העיר כולה, ובלבד העיר ממקום שכלתה מדתו העיר ממקום שכתה מדתו שם. ואקשינן וכי מאחר שאינו עובר חצי העיר היאך מטלטל בכל העיר כולה, אלא לאו על ידי זריקה הוא דמטלטל בכל העיר ש״מ. ולעינין הילוך ברגליו כולי עלמא לא פליגי שאין לו להלך ברגליו אלא כמה שקנה שביתה מבעוד כמה שקנה שביונה מבעהי יום, ומחיצה שנעשית בשבת לא מהניא ליה להילוך כי לא שכת מעיקרא כאויר לא שבונ מציקוא באויו מחיצות, וכי פליגי בטלטול, שמואל סבר דינה כי השתא, כיון דהשתא מוקפת מחיצות שרי לטלטולי בתוך כל המחיצות כולן. מיהו עד אלפים אמה במקום שיש לו אלפים אמוז במקום שיש לד רשות להלך מטלטל כדרכו. ל) וחוץ לאלפים אמה עד סוף המחיצות מטלטל על ידי זריקה. ורב הונא דאמר אין מטלטל אלא בד׳ אמות . הסבר כל מחיצה שנעשית קסבו כל מוויצה שנגשיוו בשבת 3) לאו מחיצה היא. ואע"ג דחייא בר רב קאי כרב הונא קיימא לן כשמואל היה מודד ממקום שקנה בו שביתה אלפים אמה ובא וכלתה מידתו בחצי חצר יש לו חצי חצר, ולא גזרינן דלמא אתי לטלטולי בכולה חצר. אמר רב נחמן מודה לי הונא היה מודד ובא וכלתה מידתו בשפת תיקרה מותר לטלטל בכל הבית ג), הואיל ותקרת הבית חובטת. פי' כיון שנכנס מן הבית המקורה מקצתו בתוך מידתו הותר לו לטלטל בכל הבית. 7)כשם שאם כלתה הביזו. יוכשם שאם כיווה מדתו תחת חצי התיקרה, יש לו לטלטל לבעל התחום עד סופה, כך אם כלתה מידתו -ו העיר ונותר בקצה העיר כלום נשכר אותו בעל התחום וישנה לו עד סופה. התנון היה מודד ובא, [נותנים לו אלפים אמה שאפילו סוף מדתו כלה במערה]. אמר רב הונא בריה דרב נתן כתנאי דתנן הוליכוהו לעיר אחרת ונתנוהו לדיר או לסהר כו׳, מאי לאו רבן גמליאל ור׳ אלעזר בן עזריה דאמרי מהלך את כולה דלא גזרו הילוך דדיר וסהר דאינון מוקפין מחיצות אטו רבקעה. ומדהילוך (דבקעה) אטו הילוך לא גזרי, טילטול נמי אטו הילוך לא גזרי, ושמואל דאמר כוותהוז. ור ר׳ עקיב׳ דאמרי אלא ד׳ אמות י דהיינו טעמ׳ משום דגזרי הילוך דדיר, דהוא מוקף מחיצות, אטו בקעה דאינה

א) כן הוא דעת רש"י לעיל עמוד א' ד"ה ומטלטל וזה דלא כר"י

בתום׳ ד״ה ומטלטל ע״ש. ב) ל"ע דהא בגמ' משמע להדיא דלה אסר רק מנד גזירה שמח ימשך אחר חפלו אבל באמם מחילה היא וכן מבואר בדברי רבינו בעלמו לעיל ומלוה לישב. רבינו בעלמו לעיל ומלוה לישב. ג) נראה דר"ל דמטלטל בכל הבית ע"י זריקה דוקא ול"ע בזה. ד) נראה דל"ל וכשם והוא חידוש דיו שהמליא רבינו בעלמו דה"ה ג"כ מטלטל עד סופה [ע"י וריקה] ויותר נראה דל"ל אם כלתה מדתו בסוף המערה וכו׳

ולו"ק.

לא ע"י משיבה. כי שקיל מבראי לגואי ליכא למיחש שמא ימשך אחר חפלו אלא כשוורק מגואי לבראי דמרחיק החפץ ממנו והא דאמר רב הונא אין מטלטלין אלא בארבע היינו כלפי לד (ד) אבראי לטלטל כי אורחיה או לזרוק דלענין זה נפרצה במלואה למקום האסור

לה אבל במשיכה מטלטל בכל מקום דלענין זה לא נפרצה במלואה למקום האסור לה וכענין זה יש בכל גגות (לקמן דף פט.) דאסר רב לטלטל טפי מארבע בכלים דבית לגג אע"ג דכלים דגג שרי לטלטל בכל הגגין כרבי שמעון והוי למקום המותר לו:

ובלתה מדתו בחצי חצר גרסינן. דחלי העיר שמעינן ליה י) ממתני' דכילד מעברין (לקמן דף סא.) וא"ת חלר נמי פשיטא דמאי שנא ממערה דתנן בכילד מעברין (שם) ולמודד שאמרו נותנין לו אלפים אמה שאפי׳ כלתה מדתו במערה דמשמע דיש לו חלי מערה ואין לומר דהתם מיירי בכלתה מדתו בסוף המערה מדקאמר בגמרא (שם) סוף העיר אנטריכא ליה דלא תנן וי"ל דמערה לא שכיחא בה כלים ושייך למיגור טפי בחלר מבמערה:

רב הוגא היה מודד ותימה לי לרב הונא היכי מטלטל בחלי חצר הא נפרץ למקום האסור לו ורש"י פי׳ להלך וקשה לי לטלטולי לא משמע להלך ועוד הא אשמעינן לעיל בבקעה דמהלך אלפים ולא גזרי׳ דילמא אתי להלוכי חוץ לאלפים וי"ל לענין טלטול יש לחלק בין בקעה לחלר כיון דלגבי אחריני חשיב מחינה בחנר לא חשיב נפרץ למקום האסור לה ואי להלך כפי׳ רש״י אינטריך רב הונא לאשמעינן אע"ג דשייך טפי למיגזר בחלר מבבקעה אפ"ה לא גזרינן. תוספות שאנ"דן: בתנאי (או) הוליכוהו לעיר אחרת. קלת קשה דהשתא בעי לאוקומי שמואל כר"ג ושמואל לא פסיק לקמן כר"ג אלא בספינה וי"ל

דהוה מצי למימר וליטעמיך: אבל היכא דלא שכת כאויר מחיצות מבעוד יום. וא״ת והרי ספינה דשבת באויר מחיצות מבעוד יום ומוכיח לקמן דפליגי וי"ל דקסבר

מחילות להבריח מים עשויות: ורבי זירא מ"ט לא אמר כרכה. פירוש ויתיר אפי׳ בהעמדה וא"ת מאי קבעי מההוא טעמא דלית להו לר׳ יהושע ור׳ עקיבא מאותן סברות לית להו לדידהו דהדדי וי"ל דלר׳ יהושע ור׳ עקיבא ניחא דאית להו בכל מקום שהוא חוץ לתחום דאין לו אלא ד׳ אמות ולא מפלגי בין דיר וסהר וספינה אבל רבה ורבי זירא דמפלגי בין דיר וסהר וספינה בעי שפיר מר אמאי לא אמר כמר שמטעם זה יש לחלק ביניהם: מעמא לא אמר ברבה אמר לך מחיצות ברגליו והכא לא גזרינן שמא ימשך כי נראות כיורדות וסותמות ואיכא היכר ולא ממשיך שהרי עיניו נותן בתקרה וסימן הוא ששם כלתה מדתו: כפנאי. אי גזרינן שמא ימשך שמטעם זה יש לחלק ביניהם:

₾ היה א מורד ובא וכלתה מדתו בחצי העיר מותר למלמל בכל העיר כולה ובלבד שלא יעבור את התחום ברגליו במאי מטלטל לאו בעל ידי זריקה 🕫 אמר רב הונא לא על ידי משיכה אמר רב הונא י היה מודד ובא וכלתה מדתו בחצי חצר אין לו אלא חצי חצר פשימא אימא יש לו חצי חצר האי נמי פשימא מהו דתימא ס ליחוש דלמא אתי לטלטולי בכולה קמ"ל אמר רב נחמן מודה לי הונא היה מודד ובא וכלתה מדתו על שפת תקרה מותר לטלטל בכל הבית מאי טעמא הואיל ותקרת הבית חובטת אמר רב הונא בריה דרב נתן כתנאי הוליכוהו לעיר אחרת ונתנוהו בדיר או בסהר רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה אומרים מהלך את כולה ורבי יהושע ורבי עקיבא אומרים אין לו אלא ארבע אמות מאי לאו רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה דאמרו מהלך את כולה דלא גזרי הילוך דיר וסהר אמו הילוך בבקעה ומדהילוך אמו הילוך לא גזרי מלמול אמו הילוך לא גזרי ור, יהושע ור' עקיבא דאומרים אין לו אלא ארבע אמות דגזרי הילוך דיר וסהר אמו הילוך דבקעה ומדהילוך אמו הילוך גזרי מלמול אטו הילוך נמי גזרי ממאי דילמא כי לא גזרי רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה הילוך סהר ודיר אמו הילוך בקעה הני מילי התם דשני מקומות הן אבל מלמול אטו הילוך דמקום אחד הוא ה"נ דגזרי גזירה שמא ימשך אחר חפצו ורבי יהושע ור' עקיבא נמי ממאי דמשום דגזרי הוא דילמא משום דקא סברי כי אמריגן י כל הבית כולו כארבע אמות דמי הני מילי היכא דשבת באויר מחיצות מבעוד יום אבל היכא דלא שבת באויר מחיצות מבעו"י לא אמר רב הלכתא כרבן גמליאל בדיר וסהר וספינה ושמואל אמר הלכתא כרבן גמליאל בספינה אבל בדיר וסהר לא דכולי עלמא מיהת הלכה כרבן גמליאל בספינה מאי מעמא אמר רבה י הואיל ושבת באויר מחיצות

אי נמי בקופץ מספינה לספינה ורבי זירא מאי

אי לא: דלא גורינן הילוך דיר וסהר. היכא דנתנוהו נכרים בו: אטו הילוך דבקעה. דאין בה מחילות דהתם אין לו אלא ד' אמות

כדתנן בריש פירקין [מא:] ובדיר וסהר אע"ג דלא שבת באויר מחילותיהן מבעוד יום כארבע אמות דמיין ליה הואיל ובאונם ילא מתחומו:

ומדהילוך. דיר וסהר אטו הילוך דבקעה לא גזרינן: טלטול אטו הילוך. כגון שבת בבקעה ביו"ט שהילוך אסור לו חוץ לאלפים

דמקום שביתתו וטלטול דזריקה מותר בלא מחיצות: לא גורינן. שלא יטלטל בזריקה חוץ לאלפים אטו הילוך שמא ימשך אחר חפצו כרב נחמן ואף על גב דבשבת בבקעה והקיפוה נכרים [ע"א] לא סבירא להו כוומיה דהא לדידהו אע"ג דלא שבת באויר מחיצות שרי

ובה את מיהא כרב נחמן קיימי דלא גזרי׳ שמא ימשך אי נמי בשבת בבקעה מין סבירא להו כווחיה דהא דשרו ליה הכא משום בהא מיהא כרב נחמן קיימי דלא גזרי׳ שמא ימשך אי נמי בשבת בבקעה מין לה מחילה הלכך לא מיחלפי: אבל שלשול דנאת הילוך. כגון ששבת בבקעה ביו"ע אימא דגזרי שלא יטלטל בזריקה חוץ לאלפים שמא ימשך אחר חפלו דהא חד מקום הוא אשו הילוך. כגון ששבת בבקעה ביו"ע אימא דגזרי שלא יטלטל בזריקה חוץ לאלפים שמא ימשך אחר חפלו דהא חד מקום הוא ולית להו דרב נחמן כלל: אבל הילא דלא שבת. לא הוי כארבע אמות ולהכי לא מישת. היל אבל טלטול דוריקה ולא גורינן שמא יזוו וימשך: הואיל ושבת. היא מפינה כארבע אמות: נועלפו להיים הוא מדי בחוד בלה היים במורה בא ביותר הוא המורה בהיל מור מבורה בא ביותר הוא מרובר בא ביותר הוא מורים ביותר הוא מורים בא ביותר הוא מדירה בא ביותר הוא מדירה בא ביותר הוא מהובר בא ביותר הוא מדירה הוא מדירה הוא מדירה הוא מדירה הוא מדירה בא ביותר הוא מדירה בא ביותר הוא מדירה הוא מד

מסהילם ארבע ומניחסו לסוף ארבע. כלומר משילא זה חוץ לתחום לא נקטי ליה ארבע אמות דספינה כל שעה היא מהלכת בכל קפינה וקפינה יותר מארבע אמות נמנא שאין לה תורת ארבע אמות כלל שלא עמד פסיעה אחת בתוך ארבע אמות הלכך לא

קנו לו ארבע אמות. לישנא אחרינא כגון שהספינה הולכת למזרח והוא מהלך בתוכה למערב שהספינה מחזירתו כל שעה לתוך ארבע אמותיו וקשיא לי תינח הליכה אבל אם חזר לראש האחר היכי מישתרי ובמתני׳ לא חילק רבן גמליאל בין שהוא מהלך לצד זה בין שהוא

מהלך ללד שהספינה מהלכת. וזהו לשון דודי ר' שמעון מפי הרב. ל"א כלומר כשעוקר את רגלו קודם שיניחנה הספינה מוליאתו מד' אמות

שלו ונכנס לחוך ארבע אמות אחרות על כרחו והוה ליה כמי שהוציאוהו נכרים חוץ מארבע אמותיו ונתנוהו לחוך ארבע אמות אחרות

שנותנין לו ארבע אמות וכן לעולם וזה עיקר: מאי בינייהו. בין רבה לר׳ זירא: שנפחחן דופני הספינה. וביטלוי המחיצות דרבה ליחא

ידי וריקה. אלמא לא גורינן שמא ימשך: לא במשיכה לא גרסי'. ומאן דגרים לה הכי קאמר ורב הונא אמר לך האי דקתני מותר לטלטל בכל העיר כולה במשיכה קאמר שמושך מחוץ לאלפים לחוך אלפים דהתם ליכא למיגזר שמא ימשך דלאו חפליו הוא עד דמייתי ליה לגואי וכי מייתי ליה תו לא מפיק ליה: הכי גרסינן אמר רב הונא היה מודד ובא וכלתה מדתו בחלי חלר אין לו אלא חלי חלר להלך: פשיטת. דהח כלו חלפים שלו: אימא יש לו חלי חלר. אומו חלי של חלר שבתוך תחומו מותר להלך (ט כי אורחיה והתירא איצטריכא לאשמועינן ולאו איסורא דאידך פלגא: הא נמי פשיטא. דפלגא דבתוך מדתו אית ליה: די (ה"ג אמר רב הונא היה מודד וכח וכלתה מדתו בחלי חלר אין נו אלא חלי חלר: פשיטא. דהא שמעינן ליה לרב הונא דגור שמא ימשך: אימא יש נו חלי חלר. אותו חלי חלר שבתוך תחומו מותר לטלטל כי אורחיה והתירא אינטריך לאשמועי׳ ולאו איסורא דאידך פלגא: הא נמי פשיטה. דפלגה דבתוך מדתו שרי דלא דמי לשבת בבקעה דהתם איכא למיסר לטלטולי אפי׳ בתוך אלפים משום טעמא דנפרלה דההיא ודאי נפרצה למקום האסור לה שהרי מחיצות הללו לא היו כאן מבעוד יום והיתה אסורה לכל אדם וכשהוהפה בשבת והועילו לזה שבתוכו לאלפים הועילו לו ולא לחוץ לאלפים שהן חוץ מתחומו והאי חוץ לאלפים לא היה לו שום היתר אצל שום אדם הלכך הוי מקום האסור ואוסר אבל חצר אין לומר בה חילוק פירנה למקום האסור דהא מבעוד יום חדא היא ונהי דאסרי להאי לטלטולי חוץ לאלפים ע"י זריקה משום שמא ימשך אבל בתוך מדת תחומו מותר לטלטולי כי אורחיה): מודה לי הונא. אע"ג דגור שמא ימשך: היה מודד וכא וכלתה מדתו על שפת תקרה. כנגד שפת הקירוי והבית חוץ למדתו הוא וכגון שנפרן כותל הבית שנשתייר מבעוד יום ר' זירא אמר הואיל וספינה נומלתו מלמעלה קירוי ונפרץ בית לחלר שבפניה דלא הוי בית נפרץ למקום מתחילת ארבע ומנחתו בסוף ארבע מאי החסור: מותר לעלעל בכל הבית. ע"י בינייהו איכא בינייהו ה שנפחתו דופני ספינה

זריקה ואע"פ שאסור ליכנס לתוכה

היה מודד ובא. הנותן עירובו ובא לילך ממקום עירובו אלפים

וכלתה מדתו בחלי עיר אחרת שעירבו את כולה אי נמי ביו"ט: שלא

יעבור מחום. אלפים ממקום עירובו ברגליו דכיון דלא שבת בתוכה

לא הויא ליה כד׳ אמות: במאי מטלטל. בכל העיר הואיל ותני שלא

יעבור את התחום ברגליו: לאו על

ג) וברכות כה:ז. ד) כתב רש"ל מן ה"ג עד ד"ה מודה לי הונא אחרים, ה) בס"א: נקנו, ו) בס"ח: ובטלו. ז) ממתניתיו דכילד מעברין וכדדייק שם דכילד פרקא אבל בחלר שייך שון שרקה חבל בחלר שייך למיגור ביי דילמה אתי לטלטולי

הגהות הב"ח

(א) גמ' לאו על ידי זרי ורב הונא אמר לך לא על ידי משיכה: (ג) רש"י ד"ה ונ"ב ס"ל לין זה: (ג) ד"ה כלפי לד דמבראי:

מוסף רש"י

היה מודד ובא. שנת חון . לעיר ולא היה יודע שיש עיר שהוליאוהו (לקמן מה.) הואיל ולא היתה כוונתו לכד לא יכנם לעיר אלא עד אלפים ממקום שביתחו והתחיל למנות אלפים פסיעות בינוניות. וכלתה פסיפות פטלית, ובלוגו מדתו כו'. והוא הדין נמי לנותן עירובו חוץ לעיר וקנה שביתה (לקמו ם:).

רבינו חננאל (המשך) מוקפת מחיצות, ומדהילוך

אטו הילוך גזרי, טילטול אטו הילוך נמי גזרי, ורב הונא דאמר כוותייהו. ודחינן ממאי דילמא כי לא גזר[י] רבן גמליאל ור׳ בן עזריה הילוך דיר אטו הילוד דבקעה. משום דדיר ובקעה שני מקומות נינהו, דיר לחוד ובקעה לחוד, ולא גזרי מקום אטו מקום. אבל מקום הוא אמרינן גזירה שמא ימשך אחר חפצו הכי נמי דגזרי. ור' יהושע ור' עקיב' נמי ממאי דמשום דגזרי הוא, דילמא משום כד׳ אמות דמיא היכא דשבת באויר מחיצות מבעוד יום. מחיצות מבעוד יום, כגון האי שנתנוהו בזה הדיר גוים ולאו משום דגזרי דיר אטו הילוך דבקעה. וכן טילטול אטו הילוך נמי לא גזרי. ולא קמא הא דרב הונא בר נתן. אמר רב הלכה . וספינה שמהלך את כולה. ושמואל אמר הלכה כמותו בספינה בלבד שמהלך את כולה. מאי טעמא, רבה אמר הואיל ושבת באויר מחיצות מבעוד יום. שהרי הוא יושב מערב שבת בזו הספינה. ר' זירא אמר הואיל וספינה נוטלתו מתוך ארבע י ומנחתו לסוף ארבע, ולעולם לא עקר והניח חוץ לארבע איכא בינייהו שנפחתו דופני הספינה, לרבה אסור לר׳ חוספינה, לובה אסה לו זירא מותר. אי נמי בקופץ מספינה לספינה, לרבה דאמר הואיל ולא שבת אסור, האי נמי דקפץ לאו באויר הני מחיצות לאו בארץ הני מהדבהת שבת דהא מספינה אחרת קפץ, [ו]לר׳ זירא מותר.